

29 Σεπτεμβρίου, 1989

[ΣΑΒΒΙΑΔΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΛΤΔ.,

Αιτήτρια,

v.

ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ.

Καθ' ων η Αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 186/87)

5 Φορολογία — Φόρος Εισοδήματος — Εκπιπόμενες δαπάνες — Τόκοι επί οφειλής πληγέντος οφειλέτου προϋπαρχούσης της 15.8.74 για την περίοδο μετά την 15.8.74 — Παραδεκτό ότι η Αιτούσα ήταν πληγείσα εν τη εννοία των Περί Αναστροφίσεως Οφειλετών Νόμων 24/79, ως έχει τροποποιηθή — Δεν εκπίπτονται, εστω και εάν δεν υπάσχει δικαστική απόφαση, που να κηρύσσει πληγείσα.

10 Φορολογία — Φόρος Εισοδήματος — Εκπιπόμενες δαπάνες — Τόκοι δανείων, τα ποσά των οποίων η δανεισθείσα εταιρεία δάνισε άτοκα στους διευθυντές της — Δεν εκπίπτονται.

15 Φορολογία — Έκτακτη Εισφορά — Στοιχεία παγίου ενεργητικού στην υπό την Τουρκική κατοχή περιοχή — Εφόσον δεν χρησιμοποιούνται στην επιχείρηση, ορθά δεν ετεροτάτη απόσβεση.

20 Η Αιτούσα απώλεσε συνεπεία της Τουρκικής εισβολής εργοστάσιο στη Μια Μηλιά, αλλά παρόλον, που ελευρούσε τον εαυτό της "πληγέ-ντα οφειλέτη" εν τη εννοία των Περί Οφειλετών Νόμων και παρόλο ότι οι εν λόγω νόμοι προνοούν για διαγραφή τόκων επί οφειλής προ της 15.8.74, εν τούτοις η Αιτούσα εξωολούθησε να γυρεύει τους τόκους στα βιβλία της και διεκδίκησε δικαίωμα να εκπίπτονται από το αντίστοιχο ετήσιο εισόδημά της, ως δαπάνες.

- Ο καθ' ου η Αίτηση δεν δέχθηκε την εν λόγω θέση και δεν επέτρεψε αφαίρεση των τόκων. Περαιτέρω δεν δέχθηκε να αφαιρεθούν τόκοι, που αντιστοιχούσαν σε δάνεια, που είχαν κάμει η Αιτούσα, τα ποσά των οποίων δάνισε άτοκα στους διευθυντές της. Τέλος και για σκοπούς υπολογισμού Εκτάκτου Εισφοράς δεν δέχθηκε αποσβέσεις επί στοιχείων παγίου ενεργητικού, που είχαν παραμείνει στην υπό της Τουρκίας κατεχομένην περιοχήν. 5
- Ως αποτέλεσμα η Αιτούσα κατεχώρησε την παρούσα Αίτηση Ακυρώσεως. 10
- Οι λόγοι, για τους οποίους το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την Αίτηση Ακυρώσεως, προκύπτουν με σαφήνεια από τα πιο πάνω περιληπτικά σημειώματα. 15
- Η Αίτηση Ακυρώσεως απορρίπτεται. Ουδεμία διαταγή για έξοδα.*
- Αναφερόμενες υποθέσεις:* 20
- Evangelou and Another v. Ambizas and Another (1982) 1 C.L.R. 41,*
- Tryfonos and Another v. Famagusta Shipping (1981) 1 C.L.R. 137,* 25
- Cyprus Hotels Ltd. v. Republic (1985) 3 C.L.R. 2772,*
- Triantafyllides and Another v. National Bank of Greece (1983) 1 C.L.R. 469,*
- Montedison S.P.A. v. Neoplast Ltd. (1983) 1 C.L.R. 509,* 30
- Mitsios Trading Ltd. v. Republic (1987) 3 C.L.R. 1455,*
- Elma Paper Sacks Co. Ltd. v. Republic (1988) 3 C.L.R. 1374,* 35
- Hellenic Bank Ltd. v. Republic (1987) 3 (C) C.L.R. 1619.*
- Προσφυγή.**
- Προσφυγή εναντίον της επιβολής φόρου εισοδήματος για τα χρόνια 1979 - 1983 και της επιβολής έκτακτης εισφοράς για τα τρίμηνα 1/75 - 4/75 και 1/78 - 4/83. 40

Π. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια.

Α. Ευαγγέλου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ'ων η αίτηση.

5

ΣΑΒΒΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Με την παρούσα προσφυγή η αιτήτρια εταιρεία (που στην συνέχεια θα αναφέρεται στην απόφαση σαν η "αιτήτρια") προσβάλλει τη φορολογία εισοδήματος και έκτακτης εισφοράς που της επιβλήθηκε από τον καθ' ου η αίτηση με αριθ. 2 Έφορο Φόρου Εισοδήματος (που στη συνέχεια θα αναφέρεται στην απόφαση αυτή σαν "ο Έφορος") με επιστολή του με ημερομηνία 14/2/1987, σχετικά με τα χρόνια 1979 μέχρι 1983 για σκοπούς φόρου εισοδήματος και για τα τρίμηνα 1/75 μέχρι 4/75 και 1/78 μέχρι 4/83 για σκοπούς έκτακτης εισφοράς.

15

Βρίσκω αναγκαίο να αναφερθώ στο περιεχόμενο της πιο πάνω επιστολής γιατί σ' αυτή γίνεται αναφορά στις σχετικές φορολογίες και επισημαίνονται τα σημεία πάνω στα οποία υπάρχει διαφωνία μεταξύ των διαδίκων και τα οποία αποτελούν ουσιαστικά το αντικείμενο της παρούσας διαδικασίας. Το περιεχόμενο της επιστολής αυτής είναι το ακόλουθο:-

20

"Αναφέρομαι στη ένστασή σας κατά της φορολογίας του εισοδήματός σας για τα φορολογικά έτη 1979 μέχρι 1983 (έτη εισοδήματος 1979 μέχρι 1983) καθώς και στην ένστασή σας κατά της φορολογίας έκτακτης εισφοράς για τις τριμηνίες 1/75 μέχρι 4/75 και για τις τριμηνίες 1/78 μέχρι 4/83 και σας πληροφορώ ότι αποφάσισα να επικυρώσω τις ως άνω φορολογίες σας, το φορολογητέο εισόδημα των οποίων είναι σύμφωνα με τους επισυνημμένους αναθεωρημένους προσδιορισμούς φορολογητέου εισοδήματος Τύπος Α και έκτακτης εισφοράς Τύπος Β.

25

30

'2. Σας πληροφορώ ότι εμμένω στην απόφασή μου να μην επιτρέψω τα ακόλουθα:-

35

(α) Τραπεζικοί τόκοι πάνω σε προπολεμικά γοση:-

40

Οι τόκοι που χρεώθηκαν στους λογαριασμούς για την περίοδο από 15.8.74 μέχρι 31.12.83 οι οποίοι σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου δεν επιβαρύνονται,

- χρεώνονται ή εισπράττονται επί οφειλής εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου. Όσον αφορά τον ισχυρισμόν των ελεγκτών σας, ότι έστω και εάν οι τόκοι χαρισθούν, πρέπει πάλιν να μη φορολογηθούν, διότι λογίζεται ως χάρη οφειλής, σας πληροφορώ ότι διαφώνώ με την άποψη αυτή καθότι σύμφωνα με το άρθρο 4 των προαναφερθέντων Νόμων, ουδείς τόκος επιβαρύνεται άρα δεν τίθεται θέμα να έχει χαρισθεί τόκος. 5
- (β) Τόκοι επί γρεωστικών υπολοίπων των τρεγουμένων λογαριασμών των διευθυντών:-
 Το γεγονός ότι η εταιρεία εδανείστηκε χρήματα και τα χρήματα αυτά τα απέσυραν οι διευθυντές της εταιρείας, τούτο στην ουσία σημαίνει ότι η εταιρεία πληρώνει τόκους για δανειοδότηση των διευθυντών και ως εκ τούτου εθεώρησα μέρος των πληρωθέντων τόκων που αναλογούν στον μέσον όρον των γρεωστικών υπολοίπων των τρεχουμένων των διευθυντών σαν έξοδο μη επιτρεπόμενο, καθότι δεν έγιναν εξ ολοκλήρου και αποκλειστικά για την απόκτηση του εισοδήματος της εταιρείας σας. 10 15 20
- (γ) Κεφαλαιουχικές εκπτώσεις για στοιχεία παγίου ενεργητικού που βρίσκονται στις κατεχόμενες περιοχές για σκοπούς έκτακτης εισφοράς:-
 Οι εκπτώσεις αυτές δεν επιτρέπονται, καθότι τα στοιχεία παγίου ενεργητικού βρίσκονται στις κατεχόμενες περιοχές, και ως εκ τούτου δεν χρησιμοποιούνται στη επιχείρησή σας. 25 30
3. Όσον αφορά τις ζητηθείσες κεφαλαιουχικές εκπτώσεις το έτος 1983 σχετικά με το διαμέρισμα που αγοράσετε στην Λάρινα από τον κ. Ανδρέα Τσόγκο τον Αύγουστο του 1980 έγιναν προκαταρκτικά δεκτές αλλά πιθανόν να αναθεωρηθούν όταν υποβληθούν οι λογαριασμοί υπό του κ. Τσόγκου. 35
4. Αποστέλλω ειδοποιήσεις επιβολής φορολογίας φόρου εισοδήματος για τα φορολογικά έτη 1979 μέχρι 1983 (έτη εισοδήματος 1979 μέχρι 1983) καθώς και ειδοποιήσεις επιβολής έκτακτης εισφοράς για τις τριμηνίες 1/75 μέχρι 4/75 και 1/78 μέχρι 4/83, και σε περίπτωση που διαφωνείτε με την πιο πάνω 40

απόφασή μου μπορείτε να προσφύγετε στο Ανώτατο Δικαστήριο μέσα σε 75 μέρες από την ημερομηνία της ειδοποίησης”.

5 Τα γεγονότα της υπόθεσης έχουν σε συντομία ως εξής:-

10 Η αιτήτρια, εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, διεξήγαγε κατά τον ουσιώδη χρόνο την επιχείρηση βιομηχανίας και εμπορίας “πτυσσόμενον ρολό” (rolling shutters). Σύμφωνα με τους λογαριασμούς που υπόβαλε στον καθ’ ου η αίτηση Έφορο, μέχρι την Τούρκικη εισβολή τα υποστατικά και οι εγκαταστάσεις της βρισκόνταν στην περιοχή της Μιας Μηλιάς, Λευκωσίας, απ’ όπου η αιτήτρια διεξήγαγε τις επιχειρήσεις της. Με την Τούρκικη Εισβολή η περιοχή της Μια Μηλιάς περιήλθε 15 στην κατοχή των Τουρκικών δυνάμεων εισβολής.

20 Η αιτήτρια υπόβαλε τις φορολογικές της δηλώσεις για σκοπούς φόρου εισοδήματος στον καθ’ ου η αίτηση Έφορο για τα επίδικη χρόνια σε διάφορες ημερομηνίες. Με επιστολή του ημερομηνίας 3/3/1981 ο Έφορος κοινοποίησε στην αιτήτρια τη φορολογία που επέβαλε για χρόνια 1974 μέχρι 1979.

25 Η αιτήτρια μέσω των λογιστών/ελεγκτών της υπόβαλε ένσταση στη φορολογία αυτή με επιστολές τους με ημερομηνίες 30/3/1981 και 31/3/1981. Οι λόγοι που προβλήθηκαν με την ένσταση ήταν:-

30 (α) Ότι η Τράπεζα δε συμφώνησε να διαγράψει τους τόκους για χρέη προ της Τούρκικης εισβολής αλλά εν πάση περιπτώσει αν οι τόκοι διαγραφούν, η διαγραφή αυτή ισοδυναμεί με απαλλαγή από ευθύνη πληρωμής που δεν μπορεί να λογισθεί σαν φορολογητέο εισόδημα.

35 (β) Ότι τα δάνεια που συνήψε η αιτήτρια για τα οποία χρεώθηκαν τόκοι χρησιμοποιήθηκαν για χρηματοδότηση όχι μόνο των παρατραβηγμάτων των Διευθυντών αλλά και της εργασίας της εταιρείας.

40 (γ) Ότι οι φορολογίες δεν είναι σύμφωνες με τις δηλώσεις που υποβλήθηκαν.

Οι δηλώσεις της αιτήτριας για τα χρόνια 1980 μέχρι 1983

εξετάστηκαν από τον Έφορο το Δεκέμβρη του 1986 και οι σχετικές φορολογίες που επέβαλε κοινοποιήθηκαν στην αιτήτρια με επιστολή του Εφόρου με ημερομηνία 29/12/1986. Και στη φορολογία αυτή υποβλήθηκε ένσταση από μέρους των λογιστών/ελεγκτών της αιτήτριας με επιστολή τους με ημερομηνία 15/1/1987. Ο λόγος της ένστασης, όπως αναφέρεται στην πιο πάνω επιστολή ήταν πως οι φορολογίες αυτές δεν είναι σύμφωνα με τους προσδιορισμούς που υποβλήθηκαν. 5

Ο καθ' ου η αίτηση Έφορος αφού εξέτασε τις ενστάσεις που υποβλήθηκαν εκ μέρους της αιτήτριας κατάληξε στα τελικά του συμπεράσματα για τη φορολογία που έπρεπε να επιβληθεί, και κοινοποίησε την απόφασή του μαζί με τις σχετικές φορολογίες στην αιτήτρια με την επιστολή του με ημερομηνία 14/2/1987 στην οποία έχω ήδη αναφερθεί. 10 15

Πριν τελειώσω με τα γεγονότα θα ήθελα να σημειώσω πως οι λογιστές/ελεγκτές της Εταιρείας στους ελεγμένους λογαριασμούς που υπόβαλαν για τα χρόνια 1974-1979 αναφέρουν τα πιο κάτω:- 20

“The interest charged in the accounts for the period from 15.8.74 to 31.12.79 which by virtue of the provisions of Law 24/79 is not payable amounts to £37.936,-. No entry in the company's books has been made for the cancellation of this charge”. 25

(“Οι τόκοι που χρεώθηκαν στους λογαριασμούς για την περίοδο από 15.8.74 μέχρι 31.12.79 οι οποίοι δεν είναι πληρωτέοι δυνάμει των προνοιών του Νόμου 24/79 ανέρχονται στο ποσό των ΛΚ37.936,0. Ουδεμία καταχώριση έγινε στα βιβλία για την ακύρωση της επιβάρυνσης αυτής”). 30

Παρόμοια δήλωση αναφέρεται και στους ελεγμένους λογαριασμούς για το 1981. Στους λογαριασμούς του 1982 και 1983 αναφέρονται, επιπρόσθετα τα ακόλουθα:- 35

“Although the company alleges that it is displaced and/or stricken debtor, nevertheless, in view of the fact that a declaration by the Court to that effect has not yet been secured, all interest, debited, by the creditor banks is, without prejudice to the company's allegation aforesaid, charged to 40

revenue”.

5 (“Παρόλο που η εταιρεία ισχυρίζεται ότι είναι εκπολι-
σθείσα και/ή πληγείσα οφειλέτιδα, εντούτοις, εν όψει του
γεγονότος ότι καμιά δήλωση του Δικαστηρίου περί τούτου
δεν έχει ακόμα εξασφαλισθεί, όλοι οι τόκοι, που εχρεώθη-
καν από τις δανειστικές τράπεζες, άνευ βλάβης των ανωτέ-
ρω ισχυρισμών της εταιρείας, χρεώνονται στο εισόδημα”).

10 Σχετικό με τους τόκους αυτούς είναι το πρώτο νομικό
σημείο στην αίτηση για υποστήριξη της προσφυγής στο οποίο
αναφέρονται τα πιο κάτω:-

15 “Κατά τον υπολογισμόν του φορολογητέου εισοδήματος
και έκτακτης εισφοράς δεν ελήφθη υπόψιν ότι οι τόκοι οι
οποίοι εχαρίσθησαν και οι οποίοι αποτελούσαν χάριν οφει-
λής”.

20 Από τη διατύπωση του πιο πάνω σημείου μπορεί να βγει
το συμπέρασμα πως η αιτήτρια θεωρούσε σαν δεδομένο ότι
οι τόκοι για τα προπολεμικά χρέη δεν ήταν πληρωτέοι.

25 Από τα γεγονότα που τέθηκαν ενώπιόν μου τα επίδικα
σημεία είναι τα πιο κάτω:-

(α) Κατά πόσο ορθά ο Έφορος δε δέχθηκε τη χρέωση, από
την αιτήτρια, τόκων για χρέη που όφειλε πριν από την
τουρκική εισβολή.

30 (β) Κατά πόσο τόκοι δανείων που συνήψε η αιτήτρια, μέρος
των οποίων χρησιμοποιήθηκε για την παροχή ατόκων
δανείων στους Διευθυντές, έπρεπε να τύχουν φορολογι-
κής απαλλαγής.

35 (γ) Κατά πόσο η άρνηση κεφαλαιουχικής εκπτώσεως για
στοιχεία πάγιου ενεργητικού που βρίσκονται στις κατε-
χόμενες περιοχές για σκοπούς έκτακτης εισφοράς είναι
νόμιμη.

40 Θα ασχοληθώ πρώτα με το πρώτο επίδικο σημείο.

Ο Έφορος στήριξε την άρνησή του να δεχθεί την αφαίρεση

τόκων για τα χρέη που όφειλε η αιτήτρια πριν την τουρκική εισβολή στις πρόνοιες του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου του 1979 (Νόμος 24/79) και ειδικά στο Άρθρο 4 και τον ορισμό του "εκτοπισθέντος" και "πληγέντος" οφειλέτη στο Άρθρο 2 του Νόμου, όπως τροποποιήθηκε. 5

Το Άρθρο 4 του Νόμου 24/79 προνοεί τα εξής:-

"4. - (1) Παρά τας διατάξεις οιοδήποτε ετέρου Νόμου διαρκούσης της περιόδου της αναφερομένης εις το εδάφιον (1) του άρθρου 3 ουδείς τόκος επιβαρύνεται, χρεώνεται ή εισπραττεται επί οφειλής εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου. 10

(2) Άπαντες οι τυχόν επιβαρυνθέντες ή χρεωθέντες τόκοι ή οι υπό του εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου καταβληθέντες τόκοι διά την περίοδον από της 15ης Αυγούστου, 1974 μέχρι της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου λογίζονται ως επιβαρυνθέντες, χρεωθέντες ή καταβληθέντες, ως θα ήτο η περίπτωσης, έναντι του υπολοίπου της οφειλής. 15

(3) Εν περιπτώσει καθ'ην η οφειλή είχε εξοφληθή κατά το εν τω προηγουμένω εδαφίω διαρρέυσαν διάστημα και διά του εν αυτώ προνοουμένου τρόπου, ή το εισέτι παραμένον υπόλοιπον της οφειλής είναι μικρότερον του ποσού των εν τω εδαφίω τούτω επιβαρυνθέντων, χρεωθέντων ή καταβληθέντων τόκων, ως θα ήτο η περίπτωσης, ο πιστωτής υποχρεούται όπως εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου καταβάλη την διαφοράν εις τον εκτοπισθέντα ή πληγέντα οφειλέτην". 20

Εκτοπισθείς ή πληγείς οφειλέτης είναι, όπως καθορίζονται με το Άρθρο 2 οι πιο κάτω:- 25

"εκτοπισθείς οφειλέτης" σημαίνει πάντα οφειλέτην ο οποίος, κατά τον αμέσως προ της Τουρκικής εισβολής χρόνον, είχε την συνήθη αυτού διαμονήν ή έδραν ή το κέντρον των εργασιών αυτού εις περιοχίην ήτις ως εκ της εισβολής η συνετεία αυτής κατέστη απροσπέλαστος ή πληγείσα, ή οφειλέτην του οποίου αγνοείται η τύχη συνετεία της Τουρκικής 40

εισβολής ή παθόντα και περιλαμβάνει συνοφειλέτην και εγγυητήν παντός τοιούτου οφειλέτου”.

5 ‘Πληγείς οφειλέτης’ σημαίνει οφειλέτην του οποίου η εργασία η επιχείρησις, λόγω της εκούθμου καταστάσεως, επηρεάσθη εις τοιούτον βαθμόν ούτως ώστε να μη ηδύνατο ούτος κατά τον χρόνον αμέσως μετά την 14η Αυγούστου 1974 να ανταποκριθή προς τας συμβατικάς αυτού υποχρεώσεις εξ ων προέκυψε η οφειλή ή οφειλέτην του οποίου 10 αγνοείται η τύχη συνεπεία της Τουρκικής εισβολής και περιλαμβάνει συνοφειλέτην και εγγυητήν παντός τοιούτου οφειλέτου”.

15 Ο ισχυρισμός του Εφόρου ότι η αιτήτρια είναι “εκτοπισθείς η πληγείς οφειλέτης” δεν αμφισβητήθηκε από την αιτήτρια. Ο ισχυρισμός αυτός ενισχύεται από το γεγονός ότι “κατά τον αμέσως προ της Τουρκικής εισβολής χρόνον” η αιτήτρια είχε σαν κέντρο των εργασιών της τη βιομηχανική περιοχή της Μια 20 Μηλιάς η οποία “ως εκ της εισβολής κατέστη προσπέλαστος”, καθώς και από το περιεχόμενο της δήλωσης των λογιστών/ελεγκτών της στους ελεγμένους λογαριασμούς που υπόβαλαν στον καθ’ ου η αίτησις Εφορο.

25 Ισχυρισμός του δικηγόρου της αιτήτριας είναι πως σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 24/79 κανείς δεν μπορεί να θεωρηθεί ως τέτοιος από το αρμόδιο Δικαστήριο και αιτήτρια ουδέποτε αποτάθηκε στο Δικαστήριο για το σκοπό αυτό. Το γεγονός, πρόσθεσε ο δικηγόρος της αιτήτριας, ότι οι πιστωτές της εταιρείας χρεώνουν τόκο, δημιουργεί τεκμήριο ότι ο τόκος πράγματι οφείλεται. Προς υποστήριξη των ισχυρισμών του ο 30 δικηγόρος της αιτήτριας αναφέρθηκε σε σχετικά αποσπάσματα από τις υποθέσεις *Evangelou and Another v. Ambizas and Another* (1982) 1 C.L.R. 41 και *Tryfonos and Another v. Famagusta Shipping* (1981) 1 C.L.R. 137. 35

Ο δικηγόρος των καθ’ων η αίτησις αντικρούοντας τους ισχυρισμούς του δικηγόρου της αιτήτριας υπόβαλε στο 40 Δικαστήριο πως οι πρόνοιες του Νόμου είναι σαφείς και σύμφωνα με το Άρθρο 4(1) του Νόμου “ουδείς τόκος επιβαρύνεται, χρεώνεται ή εισπράττεται επί οφειλής εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου”. Επομένως, κατέληξε, εφόσον η αιτήτρια δεν

έχει νομική υποχρέωση να καταβάλει οποιοδήποτε τόκο, ορθά ο Έφορος αρνήθηκε να δεχθεί την αφαίρεση τόκου για χρέη που υφίσταντο πριν την τουρκική εισβολή. Προς υποστήριξη της επιχειρηματολογίας του έκαμε αναφορά σε αποσπάσματα από τις υποθέσεις *Cyprus Hotels Ltd. v. The Republic* (1985) 3 C.L.R. 2772 και *Triantafyllides and Another v. National Bank of Greece* (1983) 1 C.L.R. 469. 5

Μια και έγινε αναφορά από τους δικηγόρους σε διάφορες αποφάσεις του Ανωτάτου Δικαστηρίου, κρίνω σκόπιμο να ασχοληθώ με τις σχετικές αποφάσεις. 10

Στην υπόθεση *Evangelou and Another v. Ambizas and Another* (πιο πάνω) το γεγονός κατά πόσο οι εφεσίβλητοι ήταν “πληγέντες” οφειλέτες τέθηκε υπό αμφισβήτηση από τους δανειστές/εφεσεϊόντες. 15

Τα γεγονότα σε συντομία ήταν τα εξής: Οι εφεσεϊόντες είχαν πάρει δυο αποφάσεις σε ξεχωριστές αγωγές εναντίον των δυο εφεσιβλήτων και προχώρησαν στη λήψη μέτρων για εκτέλεση των αποφάσεων. Οι εφεσίβλητοι καταχώρισαν αίτηση για να κηρυχθούν από το Δικαστήριο πληγέντες οφειλέτες σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 24/79 και συγχρόνως ζήτησαν την αναστολή της εκτέλεσης των αποφάσεων που εκδόθηκαν εναντίον τους. 25

Η υπόθεση *Evangelou* διακρίνεται από την παρούσα υπόθεση. Στην προκειμένη υπόθεση δεν υπάρχει ισχυρισμός ότι οι δανειστές αμφισβήτησαν το γεγονός ότι η αιτήτρια ήταν “εκτοπισθείς οφειλέτης”, ούτε ότι η αιτήτρια ζήτησε ποτέ από τους δανειστές της τη διαγραφή των τόκων και οι δανειστές αρνήθηκαν να συμμορφωθούν. Απεναντίας από τις δηλώσεις των λογιστών/ελεγκτών της στους ελεγμένους λογαριασμούς είναι καθαρό πως ήταν σε γνώση της πως οι τόκοι αυτοί δεν ήταν οφειλόμενοι ούτε πληρωτέοι και οποτεδήποτε ήθελαν μπορούσαν να ζητήσουν τη διαγραφή τους σύμφωνα με το Νόμο. 30 35

Το ίδιο ισχύει και για την υπόθεση *Tryfonos and Another v. Famagusta Shipping*, (πιο πάνω) στην οποία το Δικαστήριο είχε να ασχοληθεί με αίτηση των εφεσεϊόντων για να κηρυχθούν πληγέντες οφειλέτες. 40

Στην υπόθεση *Evangelou* (πιο πάνω) μεταξύ άλλων τονίσθηκε η διαφορά μεταξύ “εκτοπισθέντος” και “πληγέντος” οφειλέτη. Στη σελίδα 55 αναφέρονται τα πιο κάτω:-

5 “Mrs Timothi argued that it is unreasonable to distinguish,
in this respect, between displaced and stricken debtors, and
submitted that the right to relief of the two classes of
beneficiaries of the law should be tested by reference to
10 14.8.1974. If this submission is upheld, practically everyone
would qualify for relief for at the time of the Turkish invasion
and in the climate of uncertainty that ensued and lasted for
quite some time. economic values dropped considerably,
putting the financial standing of everyone in jeopardy. Further
15 there are inherent and intrinsic differences between displaced
and stricken debtors. The implications of uprootment are
diverse and widespread and are apt to tax one’s resources for
many years to come, particularly the effort to build-up a
home. Their plight was different from that of stricken debtors
and that is acknowledged by the law”.

20 Στην έφεση *Montedison S.P.A. v. Neoplast Ltd.* (1983) 1
C.L.R. 509, στη σελίδα 511, το Ανώτατο Δικαστήριο υιοθέτησε
την πιο κάτω προσέγγιση του πρωτόδικου Δικαστηρίου σχετι-
κά με το Νόμο 24/79:-

25 “..... Therefore where it is admitted, as in this case, that the
debtor is displaced it is unnecessary that these facts should first
be declared or acknowledged by the Debtors Relief Court
before a displaced or stricken debtor can validly set up the
30 provisions of Law 24/79 as shield in an action for the recovery
of a dept covered by the provisions of the law. I cannot
subscribe to the submission that the operation of the
provisions of s. 6. Law 24/79, is made in any way dependent
on any prior declaration by the Debtors Relief Court. Any
35 such argument runs counter to the plain provisions of the law
and no more need be said on the subject. ...”

Και στις σελίδες 511, 514, είτε, μεταξύ άλλων, τα πιο κάτω:-

40 “... Only when there exists a dispute as to whether the
debtor is entitled to the protection of the provisions of the Law
necessity arises for a determination by a competent Court set

up under section 8 of the Law to pronounce on the subject.

.....

On the contrary in addition to everything else said an examination of section 6 of the Law shows clearly that the Law suspends also the right to file an action, otherwise it would have been unnecessary to make provision for the suspension of the period of limitation of a right of action.

5

.....”

10

Το Άρθρο 4(1) του Νόμου 24/79 ερμηνεύτηκε μεταξύ άλλων στις πιο κάτω υποθέσεις.

Στην υπόθεση *Cyprus Hotels Ltd. v. The Republic* (όπως πιο πάνω) λέχθηκε από το Δικαστήριο πως η ανακούφιση που παρέχει ο Νόμος σε εκτοπισθέντες η πληγέντες οφειλέτες δεν ισοδυναμεί απλώς με αναστολή ή αναβολή της υποχρέωσης για πληρωμή τόκου για την περίοδο που προνοεί ο Νόμος αλλά με πλήρη απαλλαγή από τέτοια υποχρέωση. Στη σελίδα 2777 ο Δικαστής κ. Μαλαχτός είπε σχετικά τα εξής:-

15

20

“After careful consideration of the relevant sections of Law 24/79 I am of the opinion that section 4(1) does not provide for a mere suspension or deferment of a debtor’s obligation to pay interest, but completely abolishes and obliterates such liability to pay interest after 1974 and as long as the abnormal situation continues”.

25

Επίσης στην υπόθεση *Triantafyllides v. National Bank of Greece* (όπως πιο πάνω), το Δικαστήριο, στις σελίδες 476, 477, είπε τα εξής:-

30

“Thus it is clear from the wording of the statute that when the ‘debt’ consists of capital money and interest the relief afforded under the Law to the displaced or stricken debtor is suspension on the one hand of the right of every creditor to recover capital money due and prohibition on the other to charge, debit or collect interest.

35

.....

40

We hold the view that section 4 of Law 24/79 is quite clear and unambiguous in stating that ‘no interest shall be charged,

debited or collected on a debt of a displaced or stricken debtor'; therefore it must be given full effect."

5 Όπως έχω ήδη αναφέρει το πρώτο νομικό σημείο που πρό-
ταξε η αιτήτρια στην αίτηση για υποστήριξη της προσφυγής
είναι ότι κατά τον υπολογισμό του φόρου δε λήφθηκαν υπόψη
από τον Έφορο οι τόκοι οι οποίοι χαρίστηκαν και αποτελού-
σαν χάριν οφειλής. Ο ίδιος ισχυρισμός προβλήθηκε διαζευκτι-
κά στην ένσταση των ελεγκτών της αιτήτριας με ημερομηνία 30
10 Μαρτίου, 1981, όπου αναφέρονται τα πιο κάτω:-

"But even if the said interest is ultimately waived we
consider that such waiver is a release of liability which does not
constitute taxable income.

15

(Αλλά και σε περίπτωση που ο τόκος αυτός τελικά εγκα-
ταλειφθεί θεωρούμε πως τέτοια εγκατάλειψη είναι απαλλα-
γή ευθύνης και δεν αποτελεί φορολογητέο εισόδημα).

20 Επιπλέον, όπως ήδη ανέφερα εκθέτοντας τα γεγονότα,
παρόλο που οι λογιστές/ελεγκτές της αιτήτριας υπόδειξαν
στους ελεγχένους λογαριασμούς της αιτήτριας πως οι τόκοι
για χρέη πριν την Τουρκική εισβολή δεν ήταν πληρωτέοι και ότι
καμιά σχετική καταχώριση δεν έγινε για την ακύρωσή τους,
25 εντούτοις η αιτήτρια εξακολουθούσε να τους καταχωρεί στα
βιβλία της σαν οφειλή παρόλο που η καταβολή τους δεν τους
ζητήθηκε ποτέ από τους δανειστές, ούτε πληρώθηκε οποιοδή-
ποτε ποσό για τους τόκους αυτούς.

30 Υπό τα περιστατικά της υπόθεσης και με το νομικό υπόβα-
θρο που έλαβε υπόψη του ο Έφορος καταλήγω στο συμπέρα-
σμα ότι ήταν εύλογα ανοικτή επιλογή στον Έφορο να καταλή-
ξει στο συμπέρασμα πως οι τόκοι αυτοί δεν μπορούσαν να
θεωρηθούν σαν αφαιρετέα δαπάνη από το εισόδημα.

35

Και έχομαι τώρα στο δεύτερο επίδικο σημείο που αφορά
τους τόκους για δάνεια που συνήψε η αιτήτρια και που χρησι-
μοποιήθηκαν για χρηματοδότηση των παρατραβηγμάτων των
Διευθυντών.

40

Ο Έφορος δεν αποδέχθηκε το μέρος του τόκου που κατα-
βλήθηκε από την αιτήτρια για τα δάνεια αυτά, γιατί σύμφωνα

με τον ισχυρισμό του ο τόκος αυτός δεν αποτελούσε δαπάνη, που έγινε προς όφελος της αιτήτριας για αποκλειστική χρήση στην παραγωγή εισοδήματος, αλλά για προσωπική χρήση των Διευθυντών και οι εργασίες της αιτήτριας δεν έχουν καμιά σχέση με δανειστικές δραστηριότητες.

5

Ο πιο πάνω ισχυρισμός του Εφόρου είναι εύλογος και βρίσκει υποστήριξη στη πρόσφατη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση *Mitsios Trading Ltd. v. The Republic* (1987) 3 C.L.R. 1455, στην οποία για παρόμοια απαίτηση το Δικαστήριο αποφάνθηκε πως η απόφαση του Εφόρου να μην αποδεχθεί μέρος του τόκου ο οποίος καταβλήθηκε στην τράπεζα και το οποίο αντιπροσώπευε τόκο σε δάνεια για προσωπική χρήση των Διευθυντών ήταν εύλογα εφικτή. Στη σελίδα 1459 αναφέρονται σχετικά τα εξής:-

10

15

“Having carefully gone through the record and the material before me, I am satisfied that the decision of the director in respect of this item was reasonably open to him”.

20

Υπό τα περιστατικά της παρούσας υπόθεσης βρίσκω πως η απόφαση του Εφόρου να μην αποδεχθεί το μέρος του τόκου για τα δάνεια αυτά που χρησιμοποιήθηκε για χρηματοδότηση δανείων των Διευθυντών ήταν νόμιμη και εύλογα ανοικτή επιλογή για τον Έφορο.

25

Όσον αφορά το τελευταίο νομικό σημείο, το θέμα που εγείρεται το έχω αποφασίσει πρόσφατα στην υπόθεση *Elma Paper Sacks Co. Ltd. v. The Republic of Cyprus* (1988) 3 C.L.R. 1374. Στην απόφαση, αφού έκαμα εκτεταμένη ανάλυση των σχετικών προνοιών του Νόμου περί Εκτάκτου Εισφοράς του 1978 (Νόμος 34/78) κατάληξα στο συμπέρασμα, πως ήταν νόμιμη η άρνηση του Εφόρου στην απαίτηση για κεφαλαιουχική έκπτωση για στοιχεία πάγιου ενεργητικού, που βρίσκονται στις κατεχόμενες περιοχές για σκοπούς έκτακτης εισφοράς.

30

35

Χρήσιμη αναφορά μπορεί να γίνει στο πιο κάτω απόσπασμα από την πιο πάνω απόφαση.

“In the present case by looking fairly at the language of the law there is no room for doubt or ambiguity. The words in s. 12(2)(a) are clear. A deduction for the exhaustion and wear and

40

tear of property can only be claimed if it arose 'out of the use and employment of such property' in the trade, business etc. 'during the year of assessment'.

5 The deduction claimed is allowed for income tax purposes only by way of concession. As to the legal effect of such concessions, it was held by the Full Bench of this Court, in the case of the *Hellenic Bank Ltd. v. The Republic* (1987) 3 (C) C.L.R. 1619, that they 'do not have the force of law and do not
10 strictly form part of the tax code'.

It is undisputed fact in the present case that though the property of the applicant is situated within the Turkish occupied areas it still belongs to it and has not been 'definitely'
15 and 'permanently' lost. Nevertheless, such property was inaccessible to the applicant due to enemy occupation and at no time during the years of assessment it had been used and employed in the applicant's trade or business.

20 Bearing in mind the above I find that it was reasonably open to the respondent to find that a deduction for wear and tear in respect of such properties could not be allowed".

25 Υιοθετώ τα πιο πάνω και καταλήγω στο συμπέρασμα πως η απόφαση του Εφόρου στο θέμα αυτό ήταν νόμιμη και εύλογα ανοικτή επιλογή.

30 Σαν αποτέλεσμα η προσφυγή αποτυγχάνει και απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται
χωρίς έξοδα.